

Warszawa, 18-04-2024 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Valeri Vachev

XI.543.52.2024.KM

Pan
Mateusz Frankowski
Wojewoda Mazowiecki
ePUAP

Szanowny Panie Wojewodo,

uprzejmie dziękuję za odpowiedź z dnia 5 marca 2024 r. (znak pisma: BW-II.0330.2.1.2024) dotyczącą zamknięcia punktu recepcyjnego dla uchodźców wojennych z Ukrainy prowadzonego przez Norwegian Refugee Council Poland, który znajdował się na dworcu kolejowym Warszawa Wschodnia.

W nawiązaniu do otrzymanych informacji dotyczących miejsc tymczasowego zakwaterowania dla uchodźców z Ukrainy na terenie województwa mazowieckiego pozwalam sobie przekazać Panu Wojewodzie uwagi w zakresie dostępności miejsc noclegowych dla osób z niepełnosprawnościami i przewlekle chorych w Warszawie. Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła bowiem skarga, w której opisano konsekwencje zamknięcia punktu recepcyjnego na dworcu kolejowym Warszawa Wschodnia oraz trudności w zakwaterowaniu ewakuowanych obywateli Ukrainy z niepełnosprawnościami lub przewlekle chorych.

W pierwszej kolejności wskazano, że pomimo informowania przez organizacje pozarządowe z wyprzedzeniem o planowanym transporcie uchodźców, z uwzględnieniem stanu ich zdrowia, zgodnie z ustaleniami pomiędzy organizacjami

pozarządowymi a Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim w Warszawie, przedstawiciele organizacji zajmujących się ewakuacją i relokacją uchodźców z Ukrainy mieli wielokrotnie otrzymywać informacje dotyczące braku dostępności miejsc noclegowych dostosowanych dla uchodźców z niepełnosprawnościami lub ciężko chorych. Szczególnie problematyczne ma być zapewnienie zakwaterowania w Warszawie. Dla wielu uchodźców wojennych, dla których Polska nie jest krajem docelowym, zakwaterowanie na terenie Warszawy jest najkorzystniejsze ze względu na konieczność wyrobienia dokumentów, procedury wizowe lub zaplanowaną dalszą podróż. Z perspektywy wolontariuszy zapewnienie uchodźcom z niepełnosprawnościami lub ograniczoną mobilnością noclegu w Warszawie jest często konieczne ze względów logistycznych, ponieważ to wolontariusze mają w całości odpowiadać za organizowanie specjalistycznego transportu przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnościami. Zapewnienie odpowiedniego transportu do miejsc noclegowych położonych poza Warszawą jest znacznie bardziej kosztowne i wymaga więcej czasu oraz dodatkowej organizacji.

Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego miało poinformować organizacje pozarządowe, że w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) nie ma przepisu zobowiązującego Wojewodę Mazowieckiego do uruchomienia miejsc dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz takich, które zapewniałyby ciągłą opiekę dla osób niesamodzielnych. W kontekście warto przywołać treść art. 13 ust. 1 dyrektywy Rady UE 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz. U. UE. L. z 2001 r. Nr 212, str. 12), zgodnie z którym Państwa Członkowskie zapewnią osobom korzystającym z tymczasowej ochrony dostęp do odpowiedniego zakwaterowania. Sformułowanie „odpowiednie zakwaterowanie” nie zostało sprecyzowane, jednak w przypadku uchodźców z niepełnosprawnościami lub wymagających opieki oznacza w mojej ocenie przygotowanie obiektów dedykowanych i odpowiednio przystosowanych do ich potrzeb.

W odpowiedzi Pana Wojewody z dnia 5 marca 2024 r. przekazano, że przyjeżdżające na Dworzec Wschodni autokary z uchodźcami będą kierowane na Dworzec Zachodni do punktu informacyjnego Wojewody Mazowieckiego dla obywateli Ukrainy, prowadzonego przez Kamiliańską Misję Pomocy Społecznej i pełniącego

również funkcję punktu recepcyjnego. Zgodnie z informacjami przekazanymi Rzecznikowi, punkt prowadzony przez Kamiliańską Misję Pomocy Społecznej miał odmówić recepcji autobusów ewakuacyjnych, wskazując że nie jest to zadanie wyznaczone przez Wojewodę. Po zamknięciu punktu recepcyjnego na dworcu kolejowym Warszawa Wschodnia wolontariusze mają przyjmować transporty ewakuacyjne z uchodźcami z Ukrainy na ulicy, gdzie nie ma możliwości sprawdzenia stanu zdrowia podróżujących osób, nie wyznaczono także bezpiecznego miejsca, w którym można oczekiwać na transport sanitarny dla osób potrzebujących pomocy medycznej.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1058), zwracam się do Pana Wojewody z uprzejmą prośbą o odniesienie się do opisanych problemów i udzielenie następujących informacji:

1. Proszę o wskazanie obiektów zakwaterowania przeznaczonych dla uchodźców z Ukrainy, znajdujących się obecnie w Warszawie i w województwie mazowieckim, które są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych i wymagających opieki. Proszę również o podanie liczby przebywających tam osób i dostępnych miejsc.
2. Z uwagi na niską dostępność miejsc noclegowych w Warszawie przygotowanych dla uchodźców z niepełnosprawnościami lub chorych, uprzejmie proszę o poinformowanie, czy rozważano utworzenie na terenie Warszawy obiektu krótkoterminowego zakwaterowania dla ww. osób.
3. Będę również wdzięczny za poinformowanie, czy w przypadku kierowania uchodźców z niepełnosprawnościami do obiektów zakwaterowania znajdujących się poza Warszawą rozważano możliwość zapewniania specjalistycznego transportu lub finansowania takich przejazdów.

Z poważaniem

Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/